

15.000-20.000 kr. for et 6-måneders-ophold er normalt for mange folkehøjskoleelever, og så må man også tage den indtægt, man mister ved at tage på folkehøjskole, i betragtning. Jeg har regnet mig frem til, at det nok er en 40.000-50.000 kr. netto, så det viser virkelig, at mange unge er indstillet på at yde enormt meget for at få et folkehøjskoleophold. Man kan også sige, at de to ting matcher hinanden fint. Der er kvalitet i det, og de unge vil godt betale, så derfor er det helt misvisende, hvis nogen kunne få den tanke, at folkehøjskolerne eller ideen bag folkehøjskolerne har overlevet sig selv.

For det andet lever vi i en tid, hvor effektiviteten er i højsædet. Mange uddannelser er gennem de senere år undergået ændringer, så de i højere grad er blevet erhvervsrettede, og det medfører efter min opfattelse, at der er brug for et sted, hvor man i højere grad kan dyrke det almene, det dannende og det filosofiske, og hvor man har ret til at tænke frit. I effektivitetens navn har vi mistet meget af det almene element i uddannelserne mange steder. Man har afkortet mange videregående uddannelser, og når man afkorter uddannelser et halvt til et helt år, må man altså miste noget.

I 1971 – jeg ved godt, det er mange år siden, men vi er i hvert tilfælde nogle, der kan huske det tydeligt – afskaffede man filosofikum for alle universitetsstuderende. Det var dengang forbeholdt akademikere, fordi man mente, det gav noget helt specielt. Det gav mulighed for at få en historisk forståelse af filosofisk tænkning og logisk tænkning i det hele taget. Jeg ønsker ikke at genoplive det gamle filosofikum på universiteterne, ligesom jeg heller ikke tror, det kan lade sig gøre at diskutere uddannelsernes længde generelt, men til gengæld mener jeg, at her har folkehøjskolerne deres chance og deres mulighed og en forpligtelse til at udfylde det tomrum, som er opstået.

For det første kan folkehøjskolen give noget af det, som fandtes i det gamle filosofikum, og som desværre altså var forbeholdt nogle få. For det andet kan folkehøjskolerne kompensere for mange de uddannelsesændringer, som er sket i effektivitetens navn, hvor det almene, det dannende, er forsvundet eller i hvert fald begrænset. For det tredje kan folkehøjskolen takket være kostskoleformen give noget helt specielt, og for det fjerde kan folkehøjskolen tilbyde noget i fællesskab, hvor både bygningshåndværkere, HK'ere og studenter finder sammen. Jeg foretrækker, det er folkehøjskolen, der giver

det, frem for at det er under soldatertjenesten, det sker.

Bla. på baggrund af manglerne ved de eksisterende uddannelser bør folkehøjskolen også gøres mere attraktiv, og der mener jeg for det første, det både skal være for dem, der er i gang med uddannelser – både de erhvervsrettede, faglige uddannelser og de videregående uddannelser – og for dem, der ikke er under uddannelse lige nu og heller ikke er i arbejde. For dem, der er i gang med eller på vej ind i en uddannelse, skal det være muligt og attraktivt at tage et folkehøjskoleophold, både før man starter, mens man er i gang, og efter at man har afsluttet uddannelsen.

Da det er dyrt at tage på folkehøjskole, har det jo vist sig, at det fortrinsvis er de ressourcerstærke unge, der besøger dem, og det er selvfølgelig udmærket. Men vi mener også, det er vigtigt, at der bliver mulighed for, at andre kan være der, og derfor skal bl.a. de økonomiske forhold ændres.

For det første mener vi, det er vigtigt, at netoudgiften for selvbetalerne sættes ned, og her vil vi godt gøre os til talsmennesker for, at man giver et slags ekstra SU-klip. Det skal ikke være SU, men noget, det kunne sammenlignes med, og det kunne blive et væsentligt supplement til egenbetalingen. Det betyder ikke, at opholdet skal gøres gratis, men vi mener godt, at prisen kunne sættes ned.

For det andet mener vi, at de arbejdsløse skal have bedre muligheder. Den diskussion har vi allerede haft, og vi mener bl.a., at man i arbejdsformidlingen i højere grad burde se, at vi med folkehøjskolerne har noget, der kan give nogle unge noget. Ikke alle verdens unge, men nogle unge kunne have glæde af et folkehøjskoleophold, og det er et spørgsmål om at erkende værdien deraf fra arbejdsmarkedsrådenes side.

Der har også været en diskussion om urimelig konkurrence skolerne imellem, og jeg mener selvfølgelig, at man altid kan diskutere, om der er ligebalance eller ikke. Men i stedet for at sige, at der skal tages noget fra nogen, så der bliver ligestilling, mener jeg altså, man skal gøre det lidt mere attraktivt for folkehøjskolerne. Jeg er ked af, hvis diskussionen drejer sig om, at man skal slås om de begrænsede ressourcer, fordi krybben er tom.

Ministeren har i sin redegørelse stillet en række spørgsmål om mulige ændringer. Det er vores opfattelse, at en række af de ting, som måske næsten ligger som svar i ministerens